

Nordic

AKTIVITET

Klassetrinn x-x

HVORDAN SER MÅNEN UT?

Lærerveiledning og elevaktivitet

Oversikt

Tid	Læremål	Nødvendige materialer
20 og 50 minutter, fordelt over to skoletimer	<p>Å:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lære å arbeide sammen • lære å bevege seg til musikk • lære å høre på rytmer og musikk • gjenkjenne fire månefaser • (nymåne, første kvartal, fullmåne, siste kvartal)	<ul style="list-style-type: none"> • bilder av månefasene (vedlegg) • bøker og bilder av månetabellen • hvitt A3-ark • bilder fra ukeblader / • internett, som har med Månen å gjøre • musikk (for eksempel: Debussy's Claire de la lune) • Boken Moon Man (Månemann) av Tomi Ungerer

Sammendrag

I denne aktiviteten skal elevene lære om Månen og dens faser gjennom bevegelse, dans og musikk.

Innhold

Lærerveiledning	2
Ordbank 10 min.	2
Hvordan ser Månen ut? 10 min.....	3
Månefasene 20 min.	4
Danse til månefasene 30 min.	5
Arbeidsbok - Hvordan ser Månen ut?.....	6
Arbeidsbok – Månefasene.....	8
Kilder.....	10

Lærerveiledning

Oppfordre barna til å ta med seg bilder eller objekter som har med Månen å gjøre, til skolen. Disse objektene kan inkludere: en bok, en lampe eller en kosebamse de alltid har med seg i sengen. Påse at det er mange bøker og bilder for aktiviteten Ordbank på månetabellen.

Tips: Månen er lett å se tidlig på morgenen om høsten og vinteren.

For aktiviteten Hvordan ser Månen ut? bruker du internett for å finne ut når det er fullmåne.

For aktiviteten Månefasene trenger du bildene av de forskjellige fasene til Månen fra vedlegget. Ett som viser fullmåne, ett av siste kvartal, ett av nymånen og ett av første kvartal.

For aktiviteten Dans til månefasene trenger du litt musikk. Velg forskjellige sanger med et utvalg av forskjellige rytmer.

Ordbank 10 min.

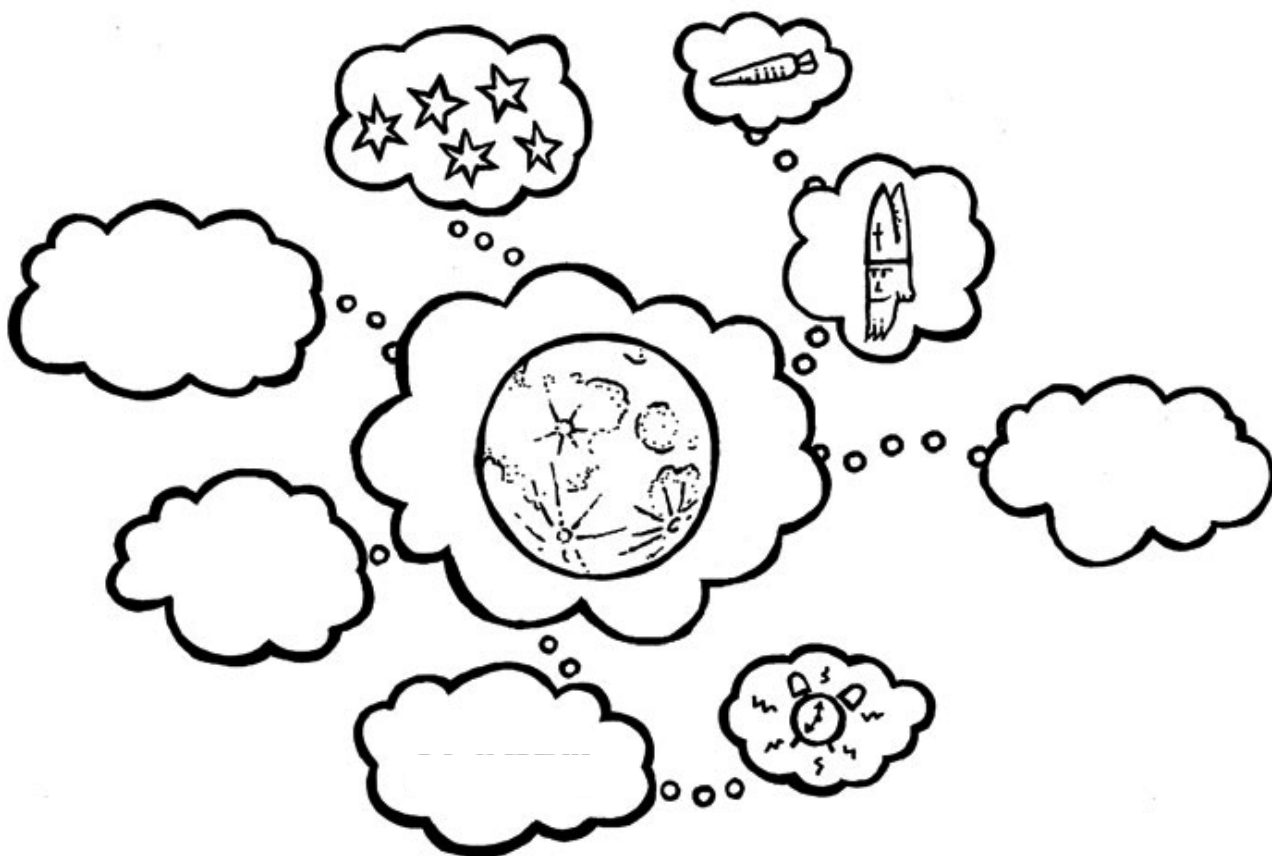
Klargjør et bord hvor du kan vise alle slags ting om Månen. Barna kan tilføye ting hjemmefra eller kunstverk som har med Månen å gjøre til samlingen. Tegn en Måne på et stort og hvitt (A3)-ark. Oppfordre barna til å snakke om hva de assosierer med ordet 'Måne'.

Tips: Begynn leksjonen ved å lese en historie om Månen, for eksempel 'Moon man?' av Tomi Ungerer.

Inkluder objektene i månetabellen i diskusjonen. Tegn objektene som nevnes på papiret. Skriv passende ord under. Ved slutten, når det er nok gjenstander på arket, går du gjennom dem en gang til med klassen. Heng opp ordbanken i klasserommet. Hver gang et nytt konsept nevnes, legger du det til i ordbanken.

- ❓ Barna oppdager hvordan Månens utseende endrer seg i løpet av måneden

Hvordan ser Månen ut? 10 min.

- ✍️ Gi barna første del av arbeidsarket for å ta det med hjem, og oppfordre dem til å fullføre Oppgave 1 for uke 1, en kveld når det er fullmåne. Hvis det er overskyet, og de ikke kan se Månen særlig godt, forklarer du at de skal tegne og beskrive den delen av Månen som de kan se.

I dette tilfellet oppfordrer du barna til å se på nytt neste natt. Hvis de kan se Månen klart den kvelden, kan de lage en ny tegning. Gi barna oppgaven å se på Månen igjen akkurat en, to og tre uker senere, og registrere hva de ser på arbeidsarket i uke 2, 3 og 4.

Du må minne barna på denne oppgaven hver uke.

Diskuter neste dag hva barna har tegnet for hver fase.

Månefasene 20 min.

Ved slutten av de fire ukene diskuterer dere de fullførte arbeidsarkene. For hver fase diskuterer dere observasjonene og tegningene av Månen. Oppfordre barna til å vise tegningene sine til resten av klassen. Spør om de kan se forskjeller på bildene fra uke 1 til uke 4. For å forklare ting tydelig tegner du de fire månefasene på tavlen (se bildene i vedlegget).

Tips: Utfør denne aktiviteten i gymsalen.

Forklar at Månen ikke alltid har samme utseende. Noen ganger ser den ut som en fullført sirkel, noen ganger kan du bare se litt av den, og noen ganger kan du ikke se Månen i det hele tatt! Forklar at vi alltid ser den samme siden av Månen fra Jorden, men Solen skinner på forskjellige deler av Månen hver gang, fordi Månen ikke alltid er på samme plass. Vi kan ikke se Månen hvis Solen skinner på den delen av Månen som peker bort fra oss. Vi kan se en komplett sirkel eller fase av Månen når Solen skinner på den delen som peker mot Jorden.

Deretter viser du barna bildene av de fire månefasene. Start med å vise bildene av nymånen.

Spør barna hvilket bilde som er det neste. Og etter det? Arbeid sammen for å sette bildene i riktig rekkefølge. Etter dette oppfordrer du barna til

å fullføre Oppgave 2 på arbeidsarket. På denne måten merker barna seg hva de har lært i denne leksjonen.

***Godt å vite:** Du kan bruke følgende for å hjelpe deg å huske fasene til Månen: under første kvartal utgjør den synlige delen av Månen en 'b' (for begynne). Under siste kvartal for Månen utgjør den synlige delen av Månen en 'd' (for ende).*

Forklar barna at den hvite delen av Månen er den delen som Solen skinner på. Dette er den delen av Månen som du kan se fra Jorden. Solen skinner ikke på den mørke delen, og derfor er det nesten umulig å se den. Oppfordre barna til å sette bildene i riktig rekkefølge.

Danse til månefasene 30 min.

Nå når barna vet hvordan alle månefasene ser ut, skal de bruke dem i en dans. Først øver dere trinnene. Når barna har lært trinnene, kan du sette på musikk og lage en dans av det. Instruksjonene for dansen, sammen med illustrasjonene, finner du nedenfor:

1. trinn 1. Begynn på den ene siden av klasserommet. Alle barna går ned på kne.
2. Halvparten av barna sitter på knær i en halvsirkel, med ryggen mot veggen. Alle barna holder hender (nymåne).
3. trinn 2. Barna reiser seg. Nå blir Månen synlig (første kvartal).
4. trinn 3. Barna står på rett linje med ansiktet mot veggen og går bakover, slik at de danner en full sirkel (fullmåne).
5. trinn 4. Barna som står med ryggen mot veggen, går mot de andre barna og danner en rett linje (siste kvartal).
6. trinn 5. Alle barna går ned på kne igjen. Månen er ikke lenger synlig (nymåne).
7. trinn 6. Barna reiser seg. De siste barna som skal gå, danner en halvsirkel igjen.

På denne måten gjentas begynnsituasjonen (første kvartal).

Ved å gjenta trinnene beveger barna seg gjennom rommet. Dansen kan gjentas så ofte dere vil. Etter trinn 6 fortsetter du med trinn 3.

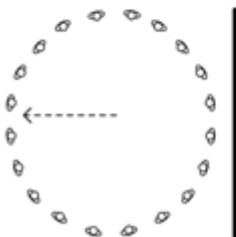
1 nymåne

2 første kvartal

3 fullmåne

4 siste kvartal

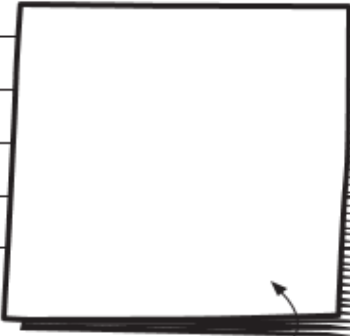
5 nymåne

Arbeidsbok - Hvordan ser Månen ut?

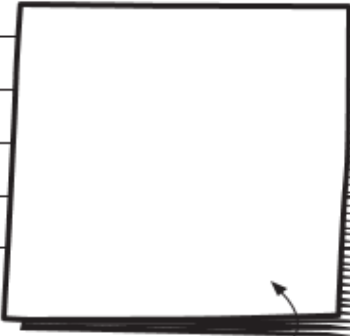
Du er en ekte forsker. Forskere tegner og beskriver alt de ser. Nå skal du gjøre det. Fyll seksjonene under. Prøv å tegne så nøye som mulig.

	dag:	tid:	uke 1
			

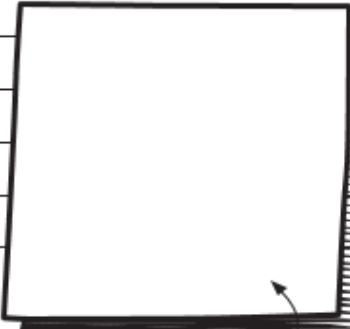
Beskriv HER hvordan Månen ser ut

Tegn HER hvordan Månen ser ut

	dag:	tid:	uke 2
			

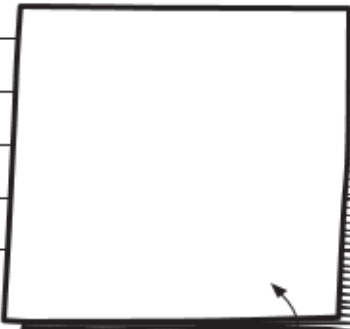
Beskriv HER hvordan Månen ser ut

Tegn HER hvordan Månen ser ut

	dag:	tid:	uke 3
			

Beskriv HER
hvordan
Månen ser ut

Tegn HER
hvordan
Månen ser ut

	dag:	tid:	uke 4
			

Beskriv HER
hvordan
Månen ser ut

Tegn HER
hvordan
Månen ser ut

Arbeidsbok – Månefasene

Her kan du se fire månefaser. Vet du hva de kalles? Velg mellom:

Nymåne • Fullmåne • Siste kvartal • Første kvartal

Skriv korrekt navn under hvert bilde.

Kilder

- Innholdet er utviklet av ESERO Nederland, men oversatt og tilpasset av Nordic ESERO